

Voortgangsrapportage jeugdzorg¹

1. Aanleiding

Met deze voortgangsrapportage informeer ik u, mede namens de minister van Justitie, over het lopende beleid en de stand van zaken in de uitvoering van de jeugdzorg in 2004. Deze voortgangsrapportage jeugdzorg kent haar juridische grondslag in artikel 36 van de Wet op de jeugdzorg. Het cijfermatig overzicht dat is opgenomen in de bijlage heeft betrekking op de periode 2002 tot en met 2005. Naast deze voortgangsrapportage hebben wij een landelijk beleidskader jeugdzorg opgesteld (op grond van artikel 34 van de Wet op de jeugdzorg) dat inzicht geeft in onze beleidsprioriteiten en ambities voor de periode 2005 tot en met 2008.

2. Voortgang Wet op de Jeugdzorg

De Eerste Kamer heeft op 20 april 2004 ingestemd met de Wet op de jeugdzorg (Stb. 306). Bij de behandeling van het voorstel van wet zag de Eerste Kamer de centrale toegang tot de jeugdzorg via het bureau jeugdzorg en de aanspraak op jeugdzorg als belangrijke verbeteringen ten opzichte van de thans geldende Wet op de jeugdhulpverlening. Er was ook kritiek op de wet, met name op onnodige bureaucratie en de verschillende financieringsbronnen achter het loket van het bureau jeugdzorg. Wij zullen het parlement binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wet informeren over de bereikte voortgang in de organisatie en stroomlijning van de jeugdzorg en de opgedane ervaring bij de implementatie van de wet. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de motie Soutendijk². Aandachtspunten bij de rapportage zijn onnodige bureaucratie, de aansluiting met de voorliggende voorzieningen en de verschillende financieringsbronnen in de jeugdzorg.

Uw Kamer is inmiddels in kennis gesteld van alle algemene maatregelen van bestuur die op grond van de wet tot stand moeten worden gebracht. Op het ontwerp-Besluit beleidsinformatie en het ontwerp-Besluit subsidie rechtspersonen voor voogdij en gezinsvoogdij vreemdelingen na, die inmiddels bij de Raad van State aanhangig zijn gemaakt, heeft de Raad van State advies uitgebracht. Op advies van de Raad van State hebben wij besloten de met elkaar samenhangende algemene maatregelen van bestuur te bundelen tot één besluit: het Uitvoeringsbesluit Wet op de jeugdzorg.

Met de Wet op de jeugdzorg wordt meer samenhang bereikt in de keten van jeugdzorg. In Operatie Jong wordt het jeugdbeleid op een groot aantal facetten in samenhang gezien, waarbij waar relevant de samenhang met de Wet op de jeugdzorg ook aan de orde is.

¹ Bijlage bij DJB/JZ-2515324 en DJB/JZ-2514771

² Kamerstukken I 2003-2004, 28 168 F

3. Aanpak onnodige bureaucratie

In het notaoverleg van 9 februari 2004³ toonde de Tweede Kamer zich bezorgd over signalen vanuit het veld over toenemende bureaucratie in de jeugdzorg. Ook de Eerste Kamer heeft tijdens de behandeling van het voorstel Wet op de jeugdzorg met de hiervoor genoemde motie Soutendijk nadrukkelijk de aandacht gevraagd voor het terugdringen van de bureaucratiesering in de jeugdzorg. Wij hebben mede naar aanleiding hiervan besloten tot instelling van de Jeugdzorgbrigade.

Het doel van de Jeugdzorgbrigade is het terugdringen van onnodige bureaucratie die cliënten en instellingen in de jeugdzorg ervaren en, in samenhang hiermee, het initiëren en stimuleren van verbeteringen in de uitvoering van de Wet op de jeugdzorg. De Jeugdzorgbrigade bestaat uit dhr. De Grave (voorzitter), dhr. Van Hemmen en dhr. Malmberg. De brigade is per 1 september 2004 voor een periode van maximaal 2 jaar aan de slag gegaan. Uiterlijk 1 november 2004 presenteert de Jeugdzorgbrigade haar plan van aanpak waarin zij aangeeft hoe ze haar doelstelling concreet wil realiseren. Vervolgens wordt halfjaarlijks gerapporteerd over de vorderingen die gemaakt worden.

Wij hebben bij de behandeling van de wet toegezegd om de AMvB's te bezien op overbodige bureaucratie. Deze analyse wordt op dit moment samen met het IPO en het veld gemaakt.

4. Aansluiting gemeentelijk jeugdbeleid en jeugdzorg

Gemeentelijke taken

Bij de behandeling van de Wet op de jeugdzorg door de Tweede Kamer in juni 2003 is de motie Çörüz/Kalsbeek⁴ aangenomen. In deze motie wordt het kabinet gevraagd te komen met een voorstel voor lokaal jeugdbeleid, waarin duidelijk wordt gemaakt wat, aansluitend op de jeugdzorg, een adequaat en sluitend gemeentelijk voorzieningenniveau is en dit zo nodig wettelijk te waarborgen. Eind deze maand ontvangt u van mij een brief in antwoord op deze motie. In deze brief wordt ook verslag gedaan van de resultaten van het onderzoek naar de wijze waarop gemeenten invulling geven aan de 5 functies op het terrein van opvoed- en gezinsondersteuning, zoals vastgesteld in het bestuurlijk overleg jeugdzorg van juli 2003 (informatie&advies, signalering, toeleiding, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg) en de knelpunten die zij daarbij ervaren.

Ondersteuningstraject

Mede op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de uitvoering van de gemeentelijke taken hebben Rijk en VNG besloten een ondersteuningstraject in te richten, om gemeenten toe te rusten bij het verder versterken van het lokaal preventief jeugdbeleid en in het bijzonder te ondersteunen bij hun regierol. Dit traject gaat vanaf het najaar van 2004 gemeenten faciliteren bij het uitwisselen van goede voorbeelden, het leren-van-elkaar en het ondersteunen bij de verdere ontwikkeling van de functies.

Extra middelen opvoed- en gezinsondersteuning

Gegeven het belang van een goed preventief jeugdbeleid heeft het kabinet in het Hoofdlijnenakkoord extra middelen beschikbaar gesteld voor opvoed- en gezinsondersteuning op lokaal niveau. Het betreft een bedrag van € 3,4 miljoen in 2004 oplopend tot € 15 miljoen vanaf 2007, verdeeld over de begrotingen van VWS en Justitie. Wij hebben besloten de middelen gezamenlijk uit te zetten. Gelet op de omvang van de problematiek in de grote steden gaan de G4 in 2004 van start en volgen andere gemeenten in 2005.

³ Kamerstukken II, 2003-2004, 28606, nr. 15

⁴ Kamerstukken II, 2002-2003, 28168, nr. 41

Scheiding en omgang

Jeugdigen kunnen problemen ontwikkelen wanneer ouders gaan scheiden. De lokale voorzieningen als scholen en jeugdgezondheidszorg hebben een belangrijke taak in het tijdig signaleren van dreigende problemen als gevolg van echtscheiding. Zoals toegezegd⁵ zal ik u hierover binnenkort separaat nader informeren.

Zorg voor veiligheid

De Inspectie jeugdzorg en de Inspectie van het Onderwijs hebben in mei 2004 het onderzoek opgeleverd naar aanleiding van het schietincident op het Terra College. De aanbevelingen ondersteunen het door ons ingezette beleid met betrekking tot de gemeentelijke taken en de Wet op de jeugdzorg.

5. Ontwikkeling bureaus jeugdzorg

5.1. Eén stichting bureau jeugdzorg

Er zijn in de afgelopen periode forse inspanningen geleverd om de bureaus jeugdzorg in te richten. Inmiddels functioneert in alle provincies en grootstedelijke regio's één stichting bureau jeugdzorg. Deze bureaus verschillen onderling in stadia van ontwikkeling. De MOgroep heeft in opdracht van de ministeries van VWS en Justitie in nauwe samenwerking met provincies en bureaus jeugdzorg een referentiewerkmodel voor de bureaus jeugdzorg ontwikkeld. Het referentiewerkmodel vertaalt de Wet op de jeugdzorg en onderliggende regelgeving in hoofdwerkprocessen van de bureaus jeugdzorg. Het referentiewerkmodel is kaderstellend en draagt daarmee bij aan uniformering van de werkprocessen. Begin 2004 hebben de bureaus jeugdzorg plannen opgesteld met het oog op de invoering van het referentiewerkmodel per 1 januari 2005. Het Rijk ondersteunt de implementatie vanuit de kwaliteitsimpuls. De kwaliteitsimpuls is onderdeel van het bestuursakkoord tussen Rijk en IPO aangaande het financiële kader bij de Wet op de jeugdzorg. Voor een reeks aan activiteiten heeft VWS voor de jaren 2004, 2005 en 2006 jaarlijks € 4 miljoen beschikbaar gesteld. Rijk, IPO en MOgroep hebben in april 2004 afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen.

5.2. Wachtenden bureau jeugdzorg voor indicatiestelling

De gemiddelde doorlooptijd bij het bureau jeugdzorg van aanmelding tot indicatiestelling vertoont ten opzichte van 1 januari 2003 een stijging (van 105 naar 117 werkdagen). De spreiding tussen de bureaus is aanzienlijk: van 69 tot 226 dagen. Op cliëntniveau doen zich aanzienlijk kortere en langere doorlooptijden voor. Van een (aanzienlijk) kortere doorlooptijd is sprake ingeval van crisis of als de problematiek evident is. Langere doorlooptijden doen zich bijvoorbeeld voor als inzet van specialistische diagnostiek nodig is. Wij hechten eraan op te merken dat enige doorlooptijd bij het bureau jeugdzorg niet altijd slecht is en ook een functie kan hebben, namelijk om de problematiek helder te krijgen, het inzicht van de cliënt in zijn problematiek en de benodigde zorg te vergroten en daarmee hem te motiveren hulp te aanvaarden. Onnodig lange doorlooptijden moeten evenwel worden voorkomen. De gemiddelde doorlooptijden bij de bureaus zijn te lang.

Kerngegevens bureaus jeugdzorg

	1 januari 2003	1 januari 2004
Aantal meldingen	23.235	22.582
Gemiddelde doorlooptijd	105 dagen	117 dagen

* 2^e helft 2002 resp. 2^e helft 2003

De volgende factoren komen naar voren die de doorlooptijden verklaren:

⁵ Kamerstukken II 2003-2004, 29520 nr 3

- de taakopvatting van de bureaus jeugdzorg; de mate waarin (nog) sprake is van omvangrijke verlening van licht ambulante zorg door het bureau jeugdzorg;
- het nog niet optimaal gebruiken van informatie van ketenpartners;
- het nog onvoldoende op orde zijn van het logistieke proces;
- de afhankelijkheid van derden, vooral bij inzet van specialistische diagnostiek;
- factoren gelegen in de cliënt (bijvoorbeeld als gevolg van vakanties).

De provincies zijn verantwoordelijk voor het terugdringen van de doorlooptijden bij het bureau jeugdzorg. Wij hebben in het landelijk beleidskader opgenomen dat de provincies de doorlooptijden met prioriteit terugdringen. De jeugdzorgbrigade zal bij de analyse van onnodige bureaucratie expliciet aandacht besteden aan de doorlooptijden bij het bureau jeugdzorg.

5.3. Integratie toegang jeugd-geestelijke gezondheidszorg

Met de inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg is het bureau jeugdzorg ook de toegang tot de jeugd-geestelijke gezondheidszorg. In de vorige voortgangsrapportage hebben wij u laten weten dat in verband met de overdracht van deze taak € 25 miljoen wordt overgeheveld van de AWBZ naar de doeluitkering voor de bureaus jeugdzorg.

In 2004 konden ggz-instellingen en provincies/bureaus jeugdzorg alvast, vooruitlopend op de wettelijke overdracht van de verantwoordelijkheid en middelen, afspraken maken over de inzet van de capaciteit in de bureaus jeugdzorg ten behoeve van de indicatiestelling voor de jeugd-ggz. Deze afspraken kwamen echter moeizaam tot stand. Daarom hebben wij het initiatief genomen een werkgroep in te stellen om te bevorderen dat deze afspraken worden gemaakt en om eventuele knelpunten op te sporen en op te lossen. In deze werkgroep, die op 20 januari 2004 is gestart, zijn IPO, GGZ-Nederland, MOgroep, ZN, VWS en Justitie vertegenwoordigd. In de werkgroep is afgesproken dat provincies het initiatief zullen nemen tot het maken van regionale afspraken.

De afspraken over samenwerking werden bemoeilijkt door onzekerheid over de wijze waarop de toegang tot de jeugd-ggz onder de nieuwe Zorgverzekeringswet zou worden geregeld. Inmiddels is hierover duidelijkheid. Wij hebben alle partijen bij brief van 3 mei 2004 laten weten dat ook onder de Zorgverzekeringswet het bureau jeugdzorg vaststelt welke zorg nodig is, in termen zoals dit wordt geregeld in de Zorgverzekeringswet. Daarmee blijft het uitgangspunt overeind dat het bureau jeugdzorg de toegang is voor de jeugd-ggz, uitgezonderd de rechtstreekse verwijzing door de (huis)arts bij een redelijk vermoeden van een ernstige psychiatrische stoornis waarvoor een psychiatrische aanpak vereist is. De integratie van de toegang tot de jeugd-ggz in het bureau jeugdzorg kan dus onverminderd worden voortgezet.

5.4. Integratie toegang tot de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (LVG)

In drie LVG pilots die momenteel worden uitgevoerd, wordt bekeken of bureau jeugdzorg de indicatiestelling voor de licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen kan doen. De huidige bevindingen in de pilots geven aan dat dit een zeer gewenste richting is. Ik zal u daarover binnenkort nader berichten.

5.5. Advies- en meldpunt kindermishandeling (AMK)

In nagenoeg alle provincies en grootstedelijke regio's is inmiddels ook het AMK onderdeel van het bureau jeugdzorg. In Noord Brabant en Flevoland wordt nog gewerkt aan het overdragen van verantwoordelijkheden van de GGD, waar het AMK nu nog onder valt, naar het bureau jeugdzorg.

De AMK's zijn, vaak met behulp van extra financiële middelen van de provincie, in staat gebleken om hun productie met 21% te laten toenemen. Deze toename was echter niet toereikend om de sterke groei van het aantal aanmeldingen bij te kunnen houden. Het aantal meldingen bij het AMK per 1 januari 2004 is ten opzichte van 1 januari 2003 gestegen van

6.815 tot 8.284. In dezelfde periode nam het aantal wachtenden op een onderzoek toe van 919 tot 1.391. De toename van het aantal meldingen kan worden verklaard door de toegenomen naamsbekendheid van het AMK. Zo zijn de AMK's in de tweede helft van 2003 een uitgebreide publiekscampagne gestart.

Kerngegevens AMK's

	1 januari 2003	1 januari 2004
Aantal meldingen	6.815	8.284
Aantal wachtenden > 5 dagen	919	1.391
Gemiddelde doorlooptijd	92 dagen	126 dagen

De doorlooptijden bij de AMK's zijn bij de meting per 1 januari 2004 iets gedaald ten opzichte van de meting per 1 juli 2003, namelijk van 132 naar 126 werkdagen, maar zijn nog steeds omvangrijk. Daarbij moet bedacht worden dat vanwege de wachttijden bij het zorgaanbod het AMK de cliënt langer blijft volgen dan gezien de taak van het AMK strikt nodig zou zijn. De registratie bij de AMK's wordt daardoor niet altijd direct na het onderzoek afgesloten; de cijfers geven dus een vertekend beeld.

Gezien de urgentie van de problematiek heb ik de provincies gevraagd signalen van kindermishandeling met voorrang op te pakken. Dit vormt onderdeel van het landelijk beleidskader jeugdzorg.

5.6. Jeugdbescherming

Het bureau jeugdzorg voert de maatregelen van jeugdbescherming (voogdij en ondertoezichtstelling) uit. In het afgelopen jaar zijn de activiteiten tot verbetering van de uitvoering voortgezet.

Beter Beschermd

Eind 2003 is een concept van Beter Beschermd, het beleidsprogramma van Justitie voor een effectieve jeugdbescherming, gepresenteerd aan de ketenpartners in de jeugdbescherming en aan de overheden die verantwoordelijk zijn voor die beleidsmatige aansturing van die organisaties. De Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming heeft over het programma advies uitgebracht. De minister van Justitie heeft in juni 2004 het beleidsprogramma aangeboden aan de Tweede Kamer. Eén van de activiteiten van Beter Beschermd is het realiseren van effectiviteitsmeting van de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen. In september 2004 is een onderzoek naar de haalbaarheid van de effectiviteitsmeting afgerond.

Voogdij

Eind 2003 heeft de Inspectie jeugdzorg verslag gedaan van het onderzoek naar de uitvoering van voogdij-maatregelen door voogdij-instellingen. De inspectie beveelt aan om een visie te ontwikkelen op de voogdij. Justitie heeft medio 2004 de randvoorwaarden voor die visie vastgesteld, en de gezamenlijke voogdij-instellingen uitgenodigd een mede op deze randvoorwaarden gebaseerd visiedocument voor de voogdij te presenteren. De minister van Justitie heeft bovenstaande toegelicht in het Algemeen Overleg over onder andere de voogdij van 2 juni 2004.

Gezinsvoogdij

Tijdens de behandeling van de begroting 2004 van Justitie zijn door de Tweede Kamer twee moties aangenomen die betrekking hebben op de gezinsvoogdij. In de motie De Pater-Van der Meer en Griffith⁶ is gevraagd te onderzoeken of het mogelijk is gekwalificeerde personen uit de omgeving van het kind te benoemen als gezinsvoogd. De achtergrond van deze motie is dat de gezinsvoogdijwerker vanwege de hoge werkdruk niet in staat zou zijn een vertrouwensband met jongeren en ouders te creëren. In verband hiermee heeft de minister van Justitie in zijn brief van 16 april 2004 verwezen naar onder andere het Deltaplan

⁶ Kamerstukken II 2003-2004 29200 VI nr. 46, reactie daarop bij brief van 16 april 2004

Gezinsvoogdij, een project dat tot doel heeft om met behulp van een veranderde werkwijze en een lagere werkdruk dit probleem op te lossen. De resultaten van het Deltaplan worden eind 2004 verwacht.

In de tweede motie van Kalsbeek c.s.⁷ is verzocht de gedachte uit te werken om, vanwege de continuïteit van de hulpverlening in het gezin, gezinsvoogdijwerkers in de gelegenheid te stellen ook de nodige hulp te verlenen aan broertjes en zusjes van onder toezicht geplaatste kinderen. In de brief van 19 december 2003⁸ is aangekondigd deze uitwerking te koppelen aan de uitkomsten van de experimenten in het kader van het Programma Gezinscoaching Limburg. Een van de aspecten die in deze experimenten aan de orde zijn is namelijk de verhouding tussen gezinscoaching, gezinsvoogdij en casemanagement.

Decentralisatie (gezins)voogdij

Tijdens de behandeling van de Wet op de jeugdzorg in de Eerste Kamer heeft de minister van Justitie aangegeven dat het streven erop gericht was om op 1 juli 2004 volledige duidelijkheid te hebben over de concrete vormgeving en mate van inbedding van de (gezins)voogdijtaken van de landelijk werkende instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij (LWI's) binnen de bureaus jeugdzorg. Door uiteenlopende standpunten van de betrokken partijen met name over de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen bureau jeugdzorg en LWI is dit nog niet mogelijk gebleken. Het overleg hierover wordt zo snel mogelijk afgerond.

Ouderbijdrage

In de begroting 2004 heeft de minister van Justitie aangekondigd het redelijk te achten dat ouders een geldelijke bijdrage leveren aan de kosten die de overheid maakt bij de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen of sancties die aan jongeren worden opgelegd. Daartoe zal een ouderbijdrage worden geïntroduceerd. Op basis van een ex ante evaluatietoets wordt thans bezien op welke wijze de uitvoering gestalte moet krijgen en in wetgeving zal worden neergelegd.

5.7. Jeugdreclassering

Het bureau jeugdzorg voert de jeugdreclassering uit. De centrale doelstelling die de jeugdreclassering nastreeft is het voorkomen dan wel matigen van een criminele carrière. Een groot aantal activiteiten gericht op verbetering van de kwaliteit van de jeugdreclassering dat in 2003 is gestart heeft ook in 2004 een vervolg gekregen.

Methodiekhandboek jeugdreclassering

Aan de ontwikkeling van het methodisch handboek voor de jeugdreclassering is ook het afgelopen jaar gewerkt. Het handboek komt tot stand door middel van intensieve consultatie van de praktijk en de ketenpartners van bureau Jeugdzorg. In het voorjaar van 2005 zal het definitieve handboek beschikbaar zijn. Tegelijkertijd wordt met betrokken organisaties bezien hoe scholing en training van medewerkers van de jeugdreclassering in 2005 gestalte moet krijgen.

Individuele Traject Begeleiding

Voor de beide varianten van Individuele Traject Begeleiding (voor harde kern jongeren ITB/HK; voor jongeren uit etnische minderheden ITB Criem) zijn nieuwe, hogere kostprijzen vastgesteld. In juni 2004 is een methodiekbeknopting ITB Criem uitgebracht en is een circulaire uitgegaan die ITB Criem voortaan mogelijk maakt voor alle (niet-westerse) allochtone jeugdigen in Nederland, waar dit instrument tot dan toe alleen mocht worden toegepast in de grote steden.

Scholings- en Trainingsprogramma's (STP)

⁷ Kamerstukken II 2003-2004 29200 VI, nr. 45

⁸ Kamerstukken II 2003-2004, 29 200 VI, nr. 119

Na de zomer van 2004 wordt een landelijke monitorgroep geformeerd met als doel de uitvoering van de STP te verbeteren in nauwe samenwerking met de regio's.

Nazorg

Er is een onderzoek naar de wettelijke mogelijkheden van verplichte nazorg gestart. Naar het zich laat aanzien biedt het huidige jeugdstrafrecht voldoende mogelijkheden. Daarom wordt bezien hoe de uitoefening van de bestaande mogelijkheden van verplichte nazorg gestimuleerd kunnen worden. De pilots om de (vrijwillige) nazorg te verbeteren zijn uiteindelijk in 2004 gestart. In deze pilots werken de Justitiële Jeugdinrichtingen en (jeugd)reclassering nauw samen om tijdens het verblijf van de jongeren in de inrichting de resocialisatiemogelijkheden van de jongeren optimaal te benutten.

Verhelderen positie bureau jeugdzorg/jeugdreclassering in relatie tot justitiële ketenpartners

Het ontwerp-besluit kwaliteit en werkwijze bureau jeugdzorg verplicht de Raad voor de Kinderbescherming en bureau jeugdzorg om criteria vast te leggen op grond waarvan de Raad van zijn aanwijzingsbevoegdheid ten aanzien van de jeugdreclassering gebruik kan maken en de wijze van samenwerking in het kader van de toezichthoudende taak van de Raad op de uitvoering van jeugdreclasseringswerkzaamheden. De MOgroep en de Raad voor de Kinderbescherming hebben daartoe een landelijk toetsingskader opgesteld. Hierin zijn landelijk uniforme (kwaliteits)eisen geformuleerd voor de wijze waarop bureau jeugdzorg en Raad aan de samenwerking op provinciaal (regionaal) niveau gestalte geven.

Verbetering aansluiting tussen jeugdreclassering en volwassenenreclassering

In de afgelopen periode hebben besprekingen met de Stichting Reclassering Nederland en het Leger des Heils plaatsgevonden om een verbetering van de aansluiting tussen jeugd- en volwassenreclassering tot stand te brengen. Dit heeft geleid tot het besluit om de bestaande afstemmingsafspraken tussen jeugdreclassering en volwassenenreclassering (Leger des Heils en SRN) eind 2004 te herzien. Gedacht wordt aan een betere informatieoverdracht (justitiële documentatie) en aan daadwerkelijke samenwerking in programma's en activiteiten: nazorg, ITB etc. Tevens is gesproken over het beschikbaar stellen van bestaande voorzieningen en programma's en/of trainingen van de volwassenenreclassering voor klanten van de jeugdreclassering.

5.8. Samenwerking met Raad voor de Kinderbescherming

De middelen voor de uitvoering van de intakefunctie van de Raad voor de Kinderbescherming door de bureaus jeugdzorg zijn per 1 januari 2004 overgedragen. De invoering van de Wet op de jeugdzorg verplicht tot het herijken en aanvullen van bestaande samenwerkingsafspraken tussen de Raad en de bureaus jeugdzorg. Daaraan is het afgelopen jaar zowel op landelijk als op regionaal niveau gewerkt. Het landelijk kader zal in het najaar van 2004 worden vastgesteld.

6. Ontwikkeling zorgaanbod

6.1. Kwaliteit

Onder de Wet op de jeugdzorg zijn de provincies verantwoordelijk voor de inzet van jeugdzorg en bepalen de provincies zelf met welke aanbieders zij een subsidierelatie aangaan. Zij dienen zich ervan te vergewissen dat daarbij sprake is van verantwoorde kwaliteit. Naar aanleiding van de bevindingen van de inspecties inzake de uitgevoerde jeugdzorg door Stichting Difference⁹ heb ik aan de provincies gevraagd mij te informeren hoe zij vooraf de eisen stellen aan de kwaliteit van nieuwe aanbieders. De Inspectie jeugdzorg kan individuele plaatsingen toetsen als deze gefinancierd zijn uit de doeluitkering jeugdzorg of als die plaats vinden op basis van een indicatiebesluit met financiering op andere wijze.

⁹ Kamerstukken II, 2003-2004, 28606 nr. 21

Het programma Kwaliteitszorg in de Jeugdzorg II, een gezamenlijk programma van GGZ Nederland en de MOgroep, is afgerond. Het programma heeft onder meer een certificeringsschema en een cliënttevredenheidstoets opgeleverd. Daarnaast is in veldexperimenten ervaring opgedaan met benchmarking, ketenkwaliteit en doelrealisatie. Het vergt evenwel de komende jaren nog een gerichte aanpak om het stelsel optimaal in te richten en de effectiviteit en de kwaliteit verder te verhogen. Deze inspanningen om de kwaliteit van het totale zorgaanbod in de jeugdzorg te verbeteren worden financieel ondersteund vanuit de eerder genoemde kwaliteitsimpuls. Zo wordt de komende jaren een extra impuls gegeven aan onder meer de invoering van een kwaliteitssysteem, het verbeteren van de effectiviteit van de zorg, vergroten van de betrokkenheid van de cliënt en professionalisering.

6.2. Wachtenden zorgaanbod

De wachtlijsten bij het zorgaanbod (het aantal personen dat na indicatie langer dan 45 dagen op zorg wacht) is ten opzichte van 1 juli 2003 gedaald, maar ten opzichte van 1 januari 2003 gestegen. De wachttijden laten een tegenovergestelde beweging zien. De gemiddelde wachttijd voor geïndiceerde zorg nam in het eerste halfjaar 2003 af van 68 naar 61 dagen, en in het tweede halfjaar van 2003 toe van 61 naar 67 dagen.

Aantal wachtenden > 45 dagen op geïndiceerde zorg

	1 januari 2003	1 januari 2004
Ambulante hulp	781	1.307
Daghulp	620	835
Residentieel	1042	1.228
Pleegzorg	740	751

Uit een telefonische inventarisatie begin 2004 bleek dat voor ongeveer 525 kinderen die op de wachtlijst voor pleegzorg staan, wel een geschikt pleeggezin gevonden zou kunnen worden, maar dat de plaatsing niet kon worden gerealiseerd door een tekort aan capaciteitsplekken bij de voorzieningen voor pleegzorg. Om de capaciteit in de jeugdzorg te verhogen heeft het kabinet extra geld beschikbaar gesteld. Het gaat om structurele middelen, oplopend vanaf € 11,7 mln. in 2004 tot € 39,4 mln. in 2007. Met dit geld worden de doeluitkeringen aan de provincies extra verhoogd. De provincies kunnen daarmee extra zorgaanbod inkopen, zoals extra capaciteitsplaatsen bij de voorzieningen voor pleegzorg. Om de wachtlijsten verder terug te dringen is daarnaast noodzakelijk dat verdere doelmatigheidsverbetering wordt gerealiseerd. Wij hebben met de provincies afgesproken dat zij zich tot het uiterste inspannen om deze doelmatigheidswinst te realiseren, zodat binnen het beschikbare kader meer cliënten geholpen kunnen worden. De inzet is, dat de wachttijden uiterlijk in 2006 zijn teruggebracht tot een aanvaardbaar niveau. Ik heb de provincies gevraagd om samen met het veld en vertegenwoordigers van cliënten het inzicht te vergroten in wat aanvaardbare doorloop- en wachttijden zijn.

6.3. Ontwikkelingen pleegzorg

Eind 2003 is het project 'Versterking Pleegzorg Noord-Brabant' gestart. Onderdeel van dit project is het experiment betaalde pleegzorg. In dit experiment wordt bekeken of het mogelijk is om nieuwe vormen van pleegzorg te ontwikkelen waardoor jeugdigen, die op dit moment niet in een pleeggezin geplaatst kunnen worden, alsnog in een pleeggezin terecht kunnen. Belangrijk aandachtspunt is de positie van pleegouders. Op basis van de resultaten van dit experiment, dat eind 2004 wordt afgerond, zal een standpunt voor landelijk beleid worden opgemaakt.

Op 1 juli 2004 is het tweejarige project Pleegzorg 2 van de MOgroep afgerond. Pleegzorg 2 was het vervolg op het kwaliteits- en innovatietraject Trillium. Het project heeft een aantal concrete producten opgeleverd, onder meer een nadere uitwerking en beschrijving van de

hulpverleningsvariant (waarbij de jeugdige tijdelijk in een gezin verblijft en de hulp gericht is op terugkeer naar huis) en de opvoedingsvariant (waarbij langdurig verblijf in een pleeggezin het perspectief is), deeltijdpleegzorg en de rol van ouders in de pleegzorg.

6.4. Decentralisatie landelijk werkende voorzieningen

In 2004 is besloten dat voor de planning en financiering van het aanbod van alle landelijk werkende instellingen, voor de duur van de inpassingsperiode, één provincie of grootstedelijke regio verantwoordelijk wordt. Dit was al eerder bestuurlijk overeengekomen voor de Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn (SGJ) en het Joods Maatschappelijk Werk (JMW). Voor de Hoenderloo Groep en Jongerenhuis Harreveld wordt Zuid-Holland de financier, voor de William Schrikker Groep en het JMW het Regionaal Orgaan Amsterdam, voor de SGJ Utrecht en voor het Leger des Heils/AJL Overijssel.

Ook is besloten de afspraken over de decentralisatie van het door VWS gesubsidieerde aanbod in één convenant te regelen. Medio 2004 is een concept- convenant gereed gekomen. Het overleg daarover tussen de convenantpartijen (VWS, de landelijke instellingen en de provincies/gsr) zal naar verwachting in oktober 2004 kunnen worden afgerond.

6.5. Justitiële jeugdinrichtingen

Naar aanleiding van knelpunten bij de plaatsing van jeugdigen op civiele titel in de justitie jeugdinrichtingen is in het voorjaar van 2004 de werkgroep "Optimalisering van het zorgaanbod voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen" aan de slag gegaan. Op 1 juli 2004 hebben wij het eindadvies van de werkgroep en ons standpunt hierover aan uw Kamer aangeboden. Wij onderschrijven de noodzaak van voldoende en passend aanbod van crisisopvang, crisisinterventie en behandeling voor deze doelgroep binnen de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, de lvg-sector en de jeugd-ggz. Ook willen wij de samenplaatsing van jeugdigen op civielrechtelijke en strafrechtelijke titel in de JJI's beëindigen. Vanuit deze intentie wordt met spoed een verkenning uitgevoerd voor de gewenste situatie op langere termijn. Deze verkenning zal nog voor 1 januari 2005 tot een nader uitgewerkt plan van aanpak leiden, dat wij u alsdan zullen aanbieden.

Voor de korte termijn hebben wij acties aangekondigd voor verbetering van het huidige aanbod zodat het beroep op gesloten opvang en behandeling in JJI's beperkt kan worden en de doorstroom verbeterd. Verder wordt het urgentieplan uitgevoerd en wordt gestart met gefaseerde beëindiging van de samenplaatsing binnen de justitiële opvanginrichtingen in die gevallen waarbij het evident is dat er geen sprake is van strafrechtelijke antecedenten.

In de afgelopen periode heeft nog een bijstelling plaatsgevonden van de afspraken tussen Justitie en de (gezins)voogdij-instellingen over de gesloten plaatsing van ots- en voogdijpupillen in justitiële opvanginrichtingen (convenant crisisplaatsingen).

7. Cliëntenbeleid

Instellingen, provincies en Rijk moeten cliënten in voldoende mate betrekken bij het beleid. Uit een gespreksronde van de voorzitter van de landelijke cliëntentafel met ambtelijke vertegenwoordigers van de provincies is gebleken dat in de meeste provincies het vormgeven van het cliëntenbeleid prioriteit heeft. Voor alle provincies geldt dat betrokkenheid van de cliënt bij het primaire proces belangrijk gevonden wordt. Een aantal provincies is nog zoekende naar de juiste vorm voor de invulling van de cliëntenparticipatie op provinciaal niveau. In sommige provincies is sprake van een provinciaal platform, anderen zoeken aansluiting bij de Regionale Patiënten en Consumenten Platforms en nog een andere mogelijkheid is dat (een vertegenwoordiging van) de verschillende cliëntenraden in een provincie als gesprekspartner dienen. Op deze manier wordt uiteindelijk in alle provincies gezocht naar een adequate invulling van de participatie.

Op landelijk niveau is de cliëntentafel, die is ingesteld in het kader van de voorbereiding van de Wet op de jeugdzorg, regelmatig bijeen gekomen. Aan deze cliëntentafel nemen vertegenwoordigers van zowel provinciale als landelijke cliëntenorganisaties deel. De ministeries van Justitie en VWS financieren de ondersteuning van de tafel. De cliëntentafel heeft op verzoek van het Rijk advies uitgebracht over de wijze waarop cliëntenparticipatie op landelijk niveau structureel vorm kan krijgen. Op hoofdlijnen komt dit er op neer dat de belangenbehartiging van beneden naar boven dient te verlopen: van cliënt naar cliëntenraad, van provinciale bundeling naar een landelijk forum. Het landelijke forum dient een netwerkorganisatie te zijn die vele werkvormen kent: de tafel als vaste ontmoetingsplek maar ook panels, werkgroepen, een website en thematische bijeenkomsten. De belangrijkste taken van het forum zullen zijn: collectieve belangenbehartiging, interprovinciale kennisuitwisseling, lotgenotencontact en het voeren van overleg met het Rijk, het IPO, de MOgroep, Raad voor de Kinderbescherming en de inspectie als het gaat over zaken die voor cliënten van het grootste belang zijn. Wij kunnen instemmen met de lijn van het advies. In overleg met de cliëntentafel zal worden bezien hoe deze netwerkorganisatie vanaf 1 januari 2005 met de inwerkingtreding van de wet operationeel kan zijn.

8. Aanpak van kindermishandeling

8.1. Implementatie meldcode

In de vorige voortgangsrapportage hebben wij u gemeld dat het NIZW in mijn opdracht een meldcode kindermishandeling heeft ontwikkeld, met als doel beroepsbeoefenaren en instellingen te ondersteunen bij het signaleren van kindermishandeling. De implementatie is in februari 2004 gestart in de sectoren onderwijs, kinderopvang/peuterspeelzalen en jeugdgezondheidszorg. De implementatie is er bij de koepels en brancheorganisaties op gericht dat zij de meldcode erkennen en bereid zijn uit te dragen dat de meldcode onderdeel is van de houding van beroepskrachten en de kwaliteit van instellingen. Ook de instellingen dienen het belang van de meldcode te erkennen en de beroepskrachten te ondersteunen door het formuleren van instellingsbeleid. De beroepskrachten dienen op hun beurt de meldcode te kennen en er naar te handelen. Een nulmeting heeft aangetoond dat al op veel plaatsen gewerkt wordt met meldcodes en protocollen. In het kader van de implementatie worden de goede voorbeelden breed verspreid. Na afloop van het implementatietraject, in februari 2006, zal opnieuw de aanwezigheid en het gebruik van meldcodes en protocollen worden gemeten.

8.2. RAAK (Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling)

De aanpak in de RAAK-regio's, gestart in de zomer van 2003, is goed op gang gekomen. In vier regio's wordt gewerkt aan een methode die moet resulteren in een opvoedingsondersteunend aanbod voor ouders die daaraan behoefte hebben, een systeem van vroegsignalering van kindermishandeling en een adequaat hulpaanbod voor gesignaleerde gevallen. In de regio's is het plan van aanpak gereed dat de instemming heeft van alle betrokken partijen. In de eerste fase was de aandacht vooral gericht op preventie en signalering. De eerste verworvenheden van de RAAK-regio's zijn dan ook zaken als het gebruik van een screeningsformulier op de spoedeisende hulp van een ziekenhuis en het gebruik van een (digitaal) formulier om informatie over te dragen tussen verloskunde, kraamzorg en organisaties voor opvoeding- en ontwikkelingsondersteuning. Het doel van de aanpak in de RAAK-regio's is ervoor te zorgen dat voor cliënten en professionals helder is waar zij met hun vragen terecht kunnen, dat de hulpverlening verbetert en dat efficiënter wordt samengewerkt. In de zomer van 2006 wordt het totaal aan verworvenheden, het eindresultaat, gepresenteerd. Dit zal op zodanige wijze gebeuren dat de nieuwe werkwijze overdraagbaar is aan andere regio's in Nederland.

Wij hebben het initiatief genomen tot een onderzoek naar de aard en omvang van kindermishandeling. Dit onderzoek, dat in het najaar van start gaat, wordt eind volgend jaar afgerond. De onderzoeksresultaten bieden mogelijk een nieuwe impuls aan alle betrokkenen bij de aanpak van kindermishandeling.

8.3. Opvoeden zonder geweld

Aan de basis van het geheel aan maatregelen tegen kindermishandeling ligt de door het kabinet uitgedragen norm dat opvoeding en geweld niet samengaan. Om geen enkele twijfel over deze norm te laten bestaan, is de minister van Justitie voornemens deze een wettelijke basis (in het Burgerlijk Wetboek) te geven. De minister van Justitie zal daartoe in het najaar van 2004 een wetsvoorstel indienen. Door de wettelijke neerslag van de norm worden, onder meer, hulpverleners gesteund in hun werkzaamheden als zij ouders aanspreken op het gebruik van geweld in de opvoeding en hen wijzen op alternatieve correctiemogelijkheden.

9. Beheersbaarheid van het stelsel

In de vorige voortgangsrapportage hebben wij uw Kamer uitgebreid geïnformeerd over het bestuursakkoord dat wij eind 2003 met het IPO hebben gesloten over het financiële kader voor uitvoering van de Wet op de jeugdzorg in de periode 2004 tot en met 2006. Eén van de gemaakte afspraken is de gezamenlijke uitwerking van een tijdelijke monitor. Het doel van deze monitor is, kort samengevat, antwoord geven op de vraag of de Wet op de jeugdzorg in de periode tot 2007 binnen het beschikbare financiële kader dat het Rijk beschikbaar stelt, kwalitatief voldoende kan worden uitgevoerd gelet op de ontwikkeling van de vraag naar jeugdzorg en de ontwikkeling van de doelmatigheid van de jeugdzorg. In het voorjaar van 2004 hebben wij samen met het IPO over de uitwerking van de monitor afspraken gemaakt. In het najaar van 2004 vindt, op basis van de gemaakte afspraken, de feitelijke ontwikkeling en implementatie van de monitor plaats zodat bij inwerking treden van de Wet op de jeugdzorg op 1 januari 2005 een eerste meting kan plaatsvinden. Vervolgens vindt halfjaarlijks een meting plaats tot en met 1 januari 2007.

Bij de behandeling van het voorstel Wet op de jeugdzorg is door de Tweede Kamer een motie aangenomen die ons opriep tot het bevorderen van 'provincieoverschrijdende zorg' zodat een jeugdige zijn aanspraak op jeugdzorg desnoods ook bij een zorgaanbieder buiten de eigen provincie kan realiseren¹⁰. Wij hebben het IPO gevraagd of provincies en grootstedelijke regio's invulling kunnen geven aan deze mogelijkheid tot 'grensverkeer'. Inmiddels kunnen wij u met instemming melden dat provincies en grootstedelijke regio's onderling een bestuurlijke afspraak hebben gemaakt om dit te regelen. Deze afspraak houdt kort samengevat in dat iedere zorgaanbieder maximaal 10% van zijn capaciteit in kan zetten voor hulp aan een jeugdige die geen inwoner is van de provincie die deze capaciteit financiert, zonder dat verrekening plaats hoeft te vinden tussen provincies. De afspraak wordt per 1 januari 2005 ingevoerd. Via de provinciale beleidskaders en uitvoeringsprogramma's jeugdzorg zullen wij de voortgang hiervan volgen.

10. Informatievoorziening

Voor het slagen van het jeugdzorgstelsel is een adequate informatiehuishouding cruciaal. De informatiesystemen dienen in de eerste plaats de werkprocessen van de bureaus jeugdzorg te ondersteunen. Daarnaast dienen de informatiesystemen betrouwbare proces-, beleids- en financiële informatie op te kunnen leveren.

¹⁰ Kamerstukken II, 2002-2003, 28168, nr. 40

Met het oog op de beleidsinformatie die in het kader van de Wet op de jeugdzorg benodigd is, heeft het Rijk in samenwerking met het IPO en de MOgroep het Informatieprotocol Beleidsinformatie Jeugdzorg opgesteld. Dit protocol bestaat uit drie samenhangende onderdelen: een deel met algemene afspraken over de gegevensuitwisseling tussen Rijk en provincies, het gegevenswoordenboek jeugdzorg en het rapportageformat beleidsinformatie jeugdzorg. In 2004 heeft het Rijk in overleg met genoemde partijen gewerkt aan een definitieve versie van het Informatieprotocol dat eind 2004 wordt vastgesteld. Hiermee wordt voor alle betrokken partijen helder en eenduidig vastgelegd hoe wordt omgegaan met de vastlegging en verstrekking van gegevens zoals bedoeld in het Besluit beleidsinformatie jeugdzorg. Vanaf 2005 verstrekken de provincies aan het Rijk de gegevens op de wijze en de frequentie als voorgeschreven in het Informatieprotocol.

De bureaus jeugdzorg spelen in de informatievoorziening onder de Wet op de jeugdzorg een cruciale rol. Begin 2004 zijn per bureau jeugdzorg plannen opgesteld voor het aanpassen van de informatiesystemen, opdat per 1 januari 2005 conform de wet kan worden gewerkt. Inmiddels is gestart met de uitvoering van deze plannen.

11. Samenhang beleid, toezicht en handhaving

Toezicht is een belangrijk onderdeel van het systeem van waarborgen voor het goed functioneren van het stelsel van jeugdzorg. Het toezicht op de jeugdzorg wordt uitgeoefend door de Inspectie jeugdzorg. De inspectie houdt toezicht op verzoek van de ministeries van Justitie en/of VWS, op verzoek van de provincies of uit eigen beweging.

Het is de verantwoordelijkheid van de verschillende overheden om (de uitkomsten van) het toezicht op de juiste momenten te betrekken in de beleidscyclus. Daarnaast dienen de overheden hun rol als handhaver op adequate wijze in te vullen en dienen de instellingen hun verantwoordelijkheid te nemen voor effectieve zorg voor de jeugdige. Om zo goed mogelijk invulling te geven aan ieders verantwoordelijkheid in de afstemming tussen beleid, toezicht en handhaving hebben de Inspectie jeugdzorg, het IPO, de MOgroep en de ministeries van Justitie en VWS in het voorjaar van 2004 (proces)afspraken gemaakt (protocol) over de wijze waarop de toezichts- en handhavingsactiviteiten van de verschillende betrokken partijen op elkaar worden afgestemd. Daarnaast is afgesproken dat de P&C-cyclus van de inspectie wordt afgestemd op die van het Rijk en de provincies en dat de prioriteiten voor het toezicht in de toekomst vastgesteld dienen te worden op basis van een risicoanalyse.

12. Tenslotte

De voortgangsrapportage laat zien dat op een groot aantal terreinen een impuls wordt gegeven aan een beter werkende jeugdzorg. Dit vraagt om forse inspanningen van een ieder die zich inzet voor de zorg aan onze jeugdigen. Een uitdaging, die wij samen met mede-overheden en veld aan willen gaan. De ambities voor de komende periode staan in het landelijk beleidskader jeugdzorg. In de volgende rapportage doen wij verslag over de vorderingen die zijn geboekt.

Bijlage:

Financiën en overige kengetallen

Financiën en overige kengetallen

Toelichting

Het overzicht bevat de realisatie van de uitgaven van de jaren 2002 en 2003 en een raming van de uitgaven 2004-2008. De gepresenteerde ramingen zijn voorlopig omdat de hoogte onder meer afhankelijk is van de vaststelling van de begrotingswetgeving voor het betreffende jaar. In overzicht A1 is in aansluiting op het Landelijk beleidskader jeugdzorg 2005-2008 een totaalbeeld gegeven van de bestedingen over de periode 2002-2008

Nominale bijstellingen

In de overzichten zijn niet de bedragen verwerkt voor de Overheidsbijdrage Arbeidskostenontwikkeling 2004 (OVA 2004). Bij de overzichten wordt hierover expliciet een opmerking gemaakt.

Intensiveringen jeugdhulpverlening en jeugdbescherming

Vanaf 1 januari 2004 zijn de bedragen voor de jeugdhulpverlening verhoogd in verband met:

- Met ingang van 1 januari 2004 is de Regeling zitplaatsverdeling bussen en auto's ingetrokken. Dit heeft extra kosten tot gevolg voor het vervoer van en naar MKD's. Hiervoor heeft VWS vanaf 1 januari 2004 structureel € 2,5 miljoen toegevoegd aan de doeluitkering jeugdhulpverlening van provincies.
- Met ingang van 1 januari 2004 zijn reeds vooruitlopend op de Wet op de jeugdzorg de budgetten van de 13 SPD-en overgeheveld naar de doeluitkering JHV van de betreffende provincies.

Vanaf 1 januari 2005 worden de bedragen voor de jeugdzorg verhoogd in verband met:

- Extra middelen jeugdzorg: € 19,6 miljoen in 2005, oplopend tot € 39,4 miljoen vanaf 2007 (eerste tranche € 11,7 miljoen heeft het Rijk in 2004 reeds structureel beschikbaar gesteld aan provincies);
- Vanuit de AWBZ wordt vanaf 1 januari 2005 (inwerkingtreding Wet op de jeugdzorg) € 25 miljoen extra structureel overgeheveld naar de doeluitkering bureau jeugdzorg voor de uitoefening van de toegangsfunctie jeugd-geestelijke gezondheidszorg door het bureau jeugdzorg;
- Decentralisatie financiering landelijke voorzieningen VWS (ambulant, pleegzorg en residentieel) naar de doeluitkering zorgaanbod: € 24,2 miljoen structureel.
- Decentralisatie financiering landelijke voorzieningen Justitie naar doeluitkering Bureau jeugdzorg: € 31,2 mln;
- Decentralisatie financiering landelijke voorzieningen Justitie naar doeluitkering Zorgaanbod: € 13,2 miljoen structureel;
- Decentralisatie financiering jeugdbescherming en jeugdreclassering Justitie naar doeluitkering Bureau jeugdzorg: € 123,4 mln structureel.

Experimenten, steunfuncties en overige subsidieposten VWS

De vermelde bedragen onder de post experimenten, steunfuncties en overige subsidieposten hebben deels betrekking op verplichtingen die zijn aangegaan in de jaren voorafgaand aan het planjaar. De genoemde bedragen zijn indicatief van karakter.

Jeugd-GGZ

De cijfers hebben betrekking op de RIAGG-jeugdafdelingen. Door fusies van verschillende RIAGG-en met GGZ-instellingen zijn deze cijfers vanaf 2000 niet meer in vergelijkbare vorm beschikbaar.

Justitiële jeuginrichtingen (JJI's)

De geraamde bedragen 2003 zijn gebaseerd op kostprijzen voor een vijftal onderscheiden producten, te weten opvang-gesloten, bijzondere opvang (FOBA), behandel-gesloten, behandel-open en bijzondere behandeling (VIC), te onderscheiden voor rijks- en particuliere instellingen. De kostprijzen bevatten tevens een opslag voor overheadkosten.

Licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen

De cijfers zijn gebaseerd op de cijfers over 2003 en hebben betrekking op de instellingen voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen. Deze raming bedraagt – volgens opgave van het CTG € 191,0 miljoen (kostprijsgegevens op jaarbasis 2003). Voor deze categorie is geen uitsplitsing beschikbaar per provincie, noch op afzonderlijk instellingsniveau.

Toelichting Tabel A1

- 1) De nieuwe Wet op de jeugdzorg treedt met ingang van 1 januari 2005 in werking.
- 2) Vanaf 1 januari 2005 ontvangen provincies en grootstedelijke regio's een tweetal doeluitkeringen: één doeluitkering voor subsidiëring van BJZ en een doeluitkering voor subsidiëring van het zorgaanbod.
- 3) Vanaf het moment dat de Wet op de jeugdzorg in werking treedt, zullen de landelijke instellingen van VWS en Justitie gedecentraliseerd worden.

Dit betekent dat deze landelijke instellingen vanaf 1 januari 2005 via de doeluitkeringen gefinancierd worden, die het Rijk verstrekt aan provincies en grootstedelijke regio's.

Met ingang van 1 januari 2004 zijn reeds vooruitlopend op de Wet op de jeugdzorg de budgetten van de 13 SPD-en overgeheveld naar de doeluitkering JHV van de betreffende provincies en grootstedelijke regio's.

- 4) Vanuit de AWBZ zal met ingang 1 januari 2005 structureel EUR 25 mln. worden overgeheveld naar de doeluitkering bureau jeugdzorg voor de uitoefening van de toegangsfunctie jeugd-geestelijke gezondheidszorg door het bureau jeugdzorg.
- 5) Met ingang van 1 januari 2004 wordt de Regeling Zitplaatsverdeling bussen en auto's ingetrokken door het ministerie van Verkeer en Waterstaat.
Voor het dekken van de meerkosten die daaruit voortvloeien, heeft VWS structureel vanaf 1 januari 2004 extra middelen beschikbaar gesteld ad EUR 2,5 mln aan provincies en grootstedelijke regio's.
- 6) Het onroerend goed van de Stichting Bijzonder Jeugdwerk is in 2003 gedecentraliseerd naar de provincies Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Brabant en Limburg.
Financiering van het onroerend goed vindt met ingang van 1 januari 2003 plaats via de doeluitkering jeugdhulpverlening.
- 7) Het realisatiecijfers met betrekking tot de post inhoudelijke ontwikkelingen Wet op de jeugdzorg over 2002 is niet beschikbaar, omdat toendertijd een andere begrotingsindeling gehanteerd werd.
- 8) De vergoeding voor landelijke pleegzorgplaatsen, die nu nog bij Justitie staat, zal nog worden overgeheveld naar VWS
- 9) Bij de verdeling van de doeluitkering over jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn de voorgenomen kortingen verwerkt, er is echter nog geen rekening gehouden met de nadere invulling van de kortingen, zoals verwoord in het landelijk beleidskader.
- 10) De stand van de doeluitkering vanuit Justitie is een voorlopige, nog niet zijn verwerkt de Ova en de groei 2004 (toegezegd in bestuurlijk overleg van 10-07-2004).

Overzicht B1

Doeluitkering van VWS aan provincies en grootstedelijke regio's 2002-2005 (x EUR 1.000)

	2002	2003	2004	2005
Groningen	23.559	24.723	24.707	24.860
Friesland	27.015	27.940	28.285	28.397
Drenthe	18.710	19.733	19.942	20.103
Overijssel	46.332	48.074	48.869	49.221
Gelderland	81.785	85.024	86.261	86.881
Flevoland	19.572	20.243	21.078	20.674
Utrecht	47.245	49.106	50.659	51.587
Noord-Holland	50.052	51.765	53.296	54.158
Zuid-Holland	54.953	57.677	58.063	58.436
Zeeland	14.692	15.216	15.549	15.716
Noord-Brabant	94.934	99.522	101.012	102.420
Limburg	65.192	67.563	68.019	68.002
Amsterdam	71.148	73.605	74.240	74.616
Rotterdam	56.003	57.941	59.479	60.376
Haaglanden	37.873	39.303	41.780	43.471
Totaal	709.065	737.435	751.238	758.918

Bron: Ontwerp Begroting VWS 2004

Toelichting

Bovenstaande bedragen zijn exclusief:

- Loonbijstelling (OVA) 2004
- Prijsbijstelling 2004

Bovenstaande bedragen zijn inclusief:

- Extra middelen jeugdzorg
- Extra middelen voor vervoerskosten MKD's
- Overheveling middelen SPD-en naar doeluitkering JHV

Overzicht B2-1

Gerealiseerde besteding doeluitkering jeugdhulpverlening: onderdeel bureau jeugdzorg 2003
(inclusief eigen middelen provincies), (x EUR 1.000)

	Toegang	AMK	Consultatie en desk.bevordering	Licht ambulante zorg	Kindertelefoon	Clïëntenbeleid	Experimenten	Steunfuncties	Huisvesting	Overig	Totaal
Groningen	3.486	799	445	300	140		6	71	22	142	5.410
Friesland	3.683	495			112	8	183	172			4.653
Drenthe	1.553	420	997	418			122	74		219	3.803
Overijssel	2.602	841	447	2.519	111	13	263	115			6.910
Gelderland	10.913	1.081		2.008	69				500	29	14.599
Flevoland	2.203	783	265	431	41					768	4.490
Utrecht	4.336	1.335	863	1.840	127		104			268	8.872
Noord-Holland	6.609	864			171		231	161			8.036
Zuid-Holland	3.943	791	764	3.306	159		233	981			10.177
Zeeland	2.272	314	336		69		1.038	35	18		4.081
Noord-Brabant	7.248	1.989		3.345	400						12.982
Limburg	4.253	630		2.187	223		876	911			9.081
Amsterdam	11.108	1.302	1.339								13.749
Rotterdam	1.356	751		4.138	150						6.395
Haaglanden	2.320	811	1.259	1.511	97			227			6.225
Totaal	67.884	13.204	6.714	22.003	1.870	21	3.054	2.746	541	1.427	119.464

Bron: Ontwerp jaarverslagen jeugdhulpverlening provincies en grootstedelijke regio's 2003

Toelichting Tabel B2-1

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op cijfers die provincies en GSR's hebben aangeleverd in het kader van de P&C-cyclus Jeugdhulpverlening. Provincies hebben, anticiperend op het in werking treden van de Wet op de jeugdzorg, zoveel mogelijk getracht hun budgetten uit te splitsen op grond van de bovenstaande categorieën.

Overzicht B2-2

Gerealiseerde besteding doeluitkering Jeugdhulpverlening: onderdeel zorgaanbod 2003
(inclusief eigen middelen provincies), (x EUR 1.000)

	Geïndiceerde ambulante zorg	Pleegzorg	Dagbehandeling	Residentieel	Cliëntenbeleid	Experimenten	Steunfuncties	Huisvesting	Overig	Totaal
Groningen	2.187	3.685	3.769	7.848	11	8	5	675	783	18.970
Friesland	2.703	3.678	5.671	11.075	46	21	86			23.280
Drenthe	1.053	2.182	4.828	6.209		15		366	818	15.470
Overijssel	2.791	3.541	9.247	22.212				3.374		41.164
Gelderland	12.532	9.829	16.432	35.365	109	269			-164	74.371
Flevoland	2.090	2.390		13.136	12	398	110	914	750	19.798
Utrecht	3.251	5.162	8.140	20.812	227	236	47	2.421	1.209	41.503
Noord-Holland	3.564	5.218	11.072	19.840		303	296	3.086		43.380
Zuid-Holland	3.188	7.145	11.251	17.631	225	2.512	2.419	2.347		46.719
Zeeland	1.069	2.946	3.922	4.409	27		35			12.408
Noord-Brabant	5.480	11.782	16.453	40.629	152	9.003	311	3.423		87.233
Limburg	8.127	6.876	11.456	23.335		2.156	4.099	3.762		59.812
Amsterdam	17.941	14.056	10.174	15.402	254	143	677	3.194		61.839
Rotterdam	5.571	7.226	12.004	22.623	32	101	69,316	3.919		51.546
Haaglanden	4.395	4.935	7.550	14.517	96	494	247	1.338		33.571
Totaal	75.941	90.650	131.969	275.041	1.189	15.660	8.400	28.819	3.395	631.064

Bron: Ontwerp jaarverslagen jeugdhulpverlening provincies en grootstedelijke regio's 2003

Toelichting Tabel B2-2

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op cijfers die provincies en GSR's hebben aangeleverd in het kader van de P&C-cyclus Jeugdhulpverlening. Provincies hebben, anticiperend op het in werking treden van de Wet op de jeugdzorg, zoveel mogelijk getracht hun budgetten uit te splitsen op grond van de bovenstaande categorieën.

Bovenstaande bedragen zijn inclusief:

- Decentralisatie onroerend goed Stichting Bijzonder Jeugdwerk naar de provincies Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Brabant
- Restitutie Bijdrage Centraal Informatiepunt Jeugdzorg aan provincies ivm opheffing CIJ op 1 mei 2003.
- Indexering pleegvergoeding 2003.

Overzicht B3

Budget landelijke voorzieningen VWS 2002-2005 (x EUR 1.000)

Type voorziening	2002 realisatie	2003	2004 raming
Ambulant landelijk			
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	40	49	49
SGJ Adviesburo De Brug te Utrecht	91	108	108
Totaal ambulant landelijk	131	157	157
Pleegzorg landelijk			
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	27	36	36
SPD Groningen	40	54	*
SPD Zeeland te Middelburg	20	27	*
SPD Friesland te Leeuwarden	27	36	*
SPD Drenthe te Assen	27	36	*
St. Jan Baptist te Maastricht	115	154	*
SPD Flevoland te Lelystad	81	109	*
SPD Noord te Alkmaar	94	127	*
SPD Z-H.-Noord te Leidschendam	81	109	*
SGJ Zwolle/Utrecht	344	588	588
William Schrikkerstichting te A'dam	519	697	697
Leger de Heils te A'dam	39	54	54
SPD Regio Tilburg	108	145	*
Pr.Chr. SPD Overijssel te Ommen	101	136	*
SPD Rotterdam	81	109	*
Stichting Bijzonder Jeugdwerk de Rading	39	54	*
SPD Gelderse Poort te Arnhem	101	136	*
Totaal pleegzorg landelijk	1.843	2.605	1.375
Residentieel landelijk			
Harreveld Lichtenvoorde	3.674	4.336	4.337
De Hoederloo Groep/Twello	10.902	12.934	13.188
Glen Mills Project Hoenderloo	1.863	2.269	2.269
Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn	2.310	2.803	2.827
Stichting Joods Maatschappelijk Werk	82	97	97
Totaal residentieel landelijk	18.832	22.439	22.718
Totaal landelijke voorzieningen VWS	20.806	25.200	24.250

Toelichting Tabel B3

* De financiering van de 13 SPD-en is m.i.v. 1 januari 2004 gedecentraliseerd naar de betreffende provincies en grootstedelijke regio's

De financiering van de landelijk voorzieningen wordt bij in werking treding van de Wet op de jeugdzorg op 1 januari 2005 gedecentraliseerd naar de betreffende provincies en grootstedelijke regio's.

Bovenstaande bedragen 2004 zijn exclusief:

- Loonbijstelling (OVA) 2004

Overzicht B4

Verhouding justitiële en vrijwillige jeugdhulpverlening (%)

	2000	2001	2002	2003
Ambulant/vrij-toeg.				
Justitieel	2	1	1	*
Vrijwillig	98	99	99	*
Ambulant geïndiceerd				
Justitieel	17	19	20	16
Vrijwillig	83	81	80	84
Pleegzorg				
Justitieel	68	68	69	70
Vrijwillig	32	32	31	30
Dagbehandeling				
Justitieel	13	13	14	15
Vrijwillig	87	87	86	85
Residentieel				
Justitieel	45	44	43	41
Vrijwillig	55	56	57	59

Toelichting tabel B4

De verhouding vrijwillige en justitiële jeugdhulpverlening blijft over de periode van 2000 tot en met 2003 bij de voorzieningensoorten gelijk.

* M.i.v. 2003 levert Bureau jeugdzorg geen gegevens meer aan de SRJV over ambulant/vrij-toegankelijke zorg in verband met de transitie naar het nieuwe informatiestelsel.

Overzicht B5

Bezetting naar verblijfstitel (in procenten) in JJI's

Type plaats	1999	2000	2001	2002	2003
Opvangplaatsen					
Strafrechtelijk	91	88	82	73	63
Civielrechtelijk	9	12	18	27	36
Vreemdelingenbewaring					1
Behandelaarsplaatsen					
Strafrechtelijk: veroordeeld tot strafrechtelijke maatregel	37	37	37	35	33
Civielrechtelijk (OTS, voorgedij)	63	63	64	65	67

Bron: TULP-JJI in combinatie met bezettingsmaandstaten JJI (afd. ID)
Voorgaande jaren zijn licht gecorrigeerd n.a.v. nieuwe opstelling cijfers t.b.v. WODC

Gemiddelde capaciteit Justitiële Jeugdinrichtingen

Type plaats	2001	2002	2003	2004	2005
Opvang (gesloten)	877	1.029	1.039		
Behandel (gesloten)	493	546	564		
Behandel (open)	550	562	562		
Behandel (open inkoopplaatsen)	57	123	129		
FOBA/VIC (gesloten)	40	40	32		
Totaal Justitiële Jeugdinrichtingen	2.017	2.300	2.326	2.477	2.746

Bron 2001 t/m 2002: realisatiecijfers JJI (incl. AWBZ-gefinancierde inkoopplaatsen)
Bron 2003: realisatiecijfers JJI (excl. AWBZ-gefinancierde inkoopplaatsen)
Bron 2004 en 2005: Justitiebegroting 2005. Uitsplitsing kan pas achteraf gegeven worden.

Kosten Justitiële Jeugdinrichtingen (bedragen x € 1.000.000)

Type plaats	2001	2002	2003	2004	2005
Totaal Justitiële Jeugdinrichtingen	188,4	238,6	257,1	267,3	286,5

Bronnen:
2001 en 2002: Jaarverslag DJI
2003 t/m 2005: Justitiebegroting 2005

Overzichten C

Onderdeel civiele maatregelen

	2002 realisatie	2003	2004 raming
Landelijk			
William Schrikker Stichting te A'dam	13.815	19.872	22.041
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	40	49	43
Stichting Leger des Heils (AJL) te Leusden	6.836	7.749	7.944
SGJ te Utrecht	1.065	1.664	1.913
Stichting Nidos te Utrecht (excl. Ama's)	2.228	3.025	0
Totaal landelijk	23.984	32.359	31.941
Regionaal			
Groningen	2.392	2.734	2.798
Friesland	2.387	2.808	2.627
Drenthe	1.517	1.556	1.638
Overijssel	6.017	7.112	7.450
Gelderland	9.232	10.481	10.613
Flevoland	3.042	3.443	3.290
Utrecht	5.322	5.882	6.260
Noord-Holland	6.661	7.321	7.603
Zuid-Holland Zuid	2.505	0	0
Zuid-Holland	0	6.153	6.323
Zeeland	2.193	2.578	2.397
Noord-Brabant	11.976	13.922	14.129
Limburg	7.313	8.565	9.423
Amsterdam	9.223	10.626	11.201
Rotterdam	9.928	11.537	11.635
Haaglanden/Zuid-Holland Noord	8.981	0	0
Haaglanden	0	7.265	7.618
Totaal regionaal	88.689	101.983	105.005
Pleegzorg Landelijk	14.041	14.802	13.214
Totaal	126.714	149.144	150.160

Onderdeel jeugdreclassering

	2002 realisatie	2003	2004 raming
Landelijk			
William Schrikker Stichting te A'dam	708	1.284	1.409
Joods Maatschappelijk Werk te A'dam	0	0	0
Stichting Leger des Heils (AJL) te Leusden	258	162	304
SGJ te Utrecht	0	0	0
Stichting Nidos te Utrecht (excl. Ama's)	0	0	0
Totaal landelijk	966	1.446	1.713
Regionaal			
Groningen	767	970	1.023
Friesland	535	699	656
Drenthe	360	391	378
Overijssel	1.480	1.621	1.589
Gelderland	2.454	2.905	2.781
Flevoland	901	995	1.060
Utrecht	2.379	2.206	2.042
Noord-Holland	1.753	1.870	1.885
Zuid-Holland Zuid	1.073	0	0
Zuid-Holland	0	1.557	1.653
Zeeland	614	695	672
Noord-Brabant	2.783	3.700	3.423
Limburg	1.966	1.987	2.322
Amsterdam	3.620	3.907	3.811
Rotterdam	1.891	1.977	2.063
Haaglanden/Zuid-Holland Noord	1.853	0	0
Haaglanden	0	1.606	1.773
Totaal regionaal	24.429	27.086	27.131
projecten (o.a. kostprijsonderzoek)		302	
Totaal	25.395	28.834	28.844

Overzicht D

Jeugd-ggz

Overzicht D1

Toelatingen en productieafspraken kinder- en jeugdpsychiatrie

Toelatingen	2000	2001	2002	2003
<i>Bezette bedden:</i>				
ZIZ-afdeling	15	15	15	15
BOPZ-afdeling	83	85	89	95
Overige kinderen en jeugd	1.132	1.154	1.139	1.180
<i>Totaal bedden</i>	<i>1.230</i>	<i>1.254</i>	<i>1.243</i>	<i>1.290</i>
<i>Deeltijdbehandelingsplaatsen</i>				
kinderen en jeugd	438	478	508	
Productieafspraken	2000 werkelijk	2001 werkelijk	2002 werkelijk	2003 afspraken
<i>Verpleegdagen:</i>				
behandeling met beperkte tot volledige begeleiding	121.455	114.101	106.090	114.724
behandeling met continue tot zeer intensieve beschermir	43.484	36.574	36.696	41.797
stabilisatie met beperkte tot volledige begeleiding	13.038	17.667	17.842	20.882
stabilisatie met continue tot zeer intensieve bescherming	20.171	19.032	24.629	29.198
zeer intensieve behandeling met beperkte tot volledige b	89.386	87.750	81.848	84.026
zeer intensieve behandeling met zeer intensieve bescher	99.905	120.552	144.615	161.893
logeerdagen			15.679	26.326
Totaal verpleegdagen	387.439	395.676	427.399	478.846
<i>Eerste opnamen:</i>				
kinderen en jeugd	1.951	2.458	2.554	2.552
<i>Deeltijdbehandelingen</i>				
Opname en observatie	25.103	33.374	38.855	47.592
algemene en gezinsbehandeling met geringe begeleiding	65.554	71.085	69.681	72.520
algemene en gezinsbehandeling met begeleiding op afsta	27.401	33.760	47.037	54.951
Totaal deeltijdbehandelingen	118.058	138.219	155.573	175.063
<i>Ambulante verrichtingen kinderen en jeugd</i>				
Nieuwe inschrijving	39.685	43.385	42.652	49.654
toeslag contact buiten de instelling	34.821	33.081	41.559	43.335
crisiscontact binnen kantooruren	7.406	4.712	5.477	6.926
crisiscontact buiten kantooruren	1.813	1.275	1.572	2.125
intakecontact	105.816	104.242	102.898	118.205
orthodidactisch/psychodiagnostisch onderzoek	26.961	45.542	55.176	64.403
psychotherapiecontact	57.710	56.061	59.034	76.065
groepscontact psychotherapie	11.474	11.134	12.679	12.217
behandelings-/begeleidingscontact	185.317	197.785	199.640	259.473
groepscontact behandeling/begeleiding	68.565	70.372	78.900	96.114
Totaal aantal contacten kinderen en jeugd	465.062	491.123	515.376	635.528

Bron: CTG jaarverslag 2003

Overzicht E

Capaciteit voorzieningen voor jeugdige licht verstandelijk gehandicapten

Naam instelling	Plaats	Provincie	2000	2001	2002	2003
Jeugdzorg Groningen	Winschoten	Groningen	41	41	43	43
Tjallinga Hiem	Leeuwarden	Fryslân	50	83	83	83
Dreei	Hoogeveen	Drenthe	14	22	37	66
De Reeve	Kampen	Overijssel	101	101	138	157
Huize De Eik	Oldenzaal	Overijssel	72	72	124	153
Woldyne	Epe	Gelderland	40	40	40	40
Groot Emaus	Ermelo	Gelderland	272	272	272	262
Meilust	Nijkerk	Gelderland	56	56	56	56
Plurijn (vh Jan Pieter Heije)	Oosterbeek	Gelderland	207	207	208	208
Plurijn (vh De Beele)	Voorst	Gelderland	94	94	94	94
Orth.Pr.leefeenh. Utrecht	Maartensdijk	Utrecht	101	101	101	101
Van Arkel Instituut	Soest	Utrecht	150	150	78	78
Jeugdhuis Middelveld	Amsterdam	Noord-Holland	47	47	47	47
Orthopedag. Inst. Amstelmonde	Uithoorn	Noord-Holland	82	82	82	82
Orthopedag. Zorg Centrum	Alkmaar	Noord-Holland	133	133	133	133
Cunera Den Haag	's-Gravenhage	Zuid-Holland	72	72	72	72
Cunera Leiden	Leiden	Zuid-Holland	60	60	60	75
Orthopedag. Centrum Maasstad	Rotterdam	Zuid-Holland	60	60	87	105
Huize De Veerse Singel	Middelburg	Zeeland	67	67	76	108
Huize De La Salle	Boxtel	Noord-Brabant	185	185	188	188
OCB (vh Orthoped. Inst. De Schorsmolen)	Breda	Noord-Brabant	71	179	179	179
't Hooghout	Best	Noord-Brabant	108			0
Gastenhof	Urmond	Limburg	188	196	196	196
Auriga	Dordrecht	Zuid-Holland			84	94
Totaal			2.271	2.320	2.478	2.620